

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УМАЛИТЕЛНОСТ И РОД ПРИ СЪЩЕСТВИТЕЛНИТЕ ИМЕНА ЗА ЛИЦА В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Радостина КОЛЕВА

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

E-mail: radost_kol@yahoo.com

INTERACTION BETWEEN DIMINUTIVITY AND GENDER OF THE NOUNS DENOTING PROFESSIONS IN BULGARIAN

Radostina KOLEVA

Plovdiv University „Paisii Hilendarski“

E-mail: radost_kol@yahoo.com

ABSTRACT: The present paper examines some aspects of the interaction between diminutivity and gender of personal nouns (especially ones formed with the suffix *-che*) in contemporary Bulgarian (for the present, the augmentatives are not an object of our study). The author demonstrates the existence of a correlation between the semantics of neuter nouns and diminutives. It is emphasized that neuter nouns for professions or posts are not used regarding children because, as a rule, those professions or posts are only performed or occupied by adults. Aside from the semantics, stylistic features of diminutives, such as their expressiveness are also examined (I agree with the authors who put stress on the pejorativity of the nouns with the suffix *-che*). I use examples of informal written language (the sources are two Facebook groups) and informal spoken language (the difference between both forms of language is that with the written one the rules are a little more strictly observed). I reach the conclusion that with personal nouns, which do not nominate children, there is not a real gender triad – the semantic opposition looks as follows: masculine ~ feminine, for instance, *uchitel* ~ *uchitelka*, whereas the diminutive *uchitelche* is only a member of the formal opposition and it does not belong to the semantic one – it does not perform the function of naming a child, but, as the examples show, it most often nominates a male person.

KEYWORDS: diminutives, diminutiveness, neuter, lexico-grammatical metaphor, formal opposition, semantic opposition, gender triad

Умалителността в българския език изглежда достатъчно добре проучена. Изследвани са и формалният ѝ инвентар, и семантичните и стилистичните ѝ особености (за последните вж. Чизмаров, 1978, с.155 – 163). Ние ще засегнем само някои аспекти на взаимодействието между умалителността и рода при съществителните имена за лица (с превес на личните съществителни имена със суфикс *-че*). Засега няма да разглеждаме увеличителността.

Умалителността в езика има универсален характер – наблюдава се при всички пълнозначни думи, макар и да не е еднакво застъпена при лексемите от различни части на речта. Най-добре проучена е деминутивността при съществителните имена, тъй като именно те изразяват пряко представата за малък физически размер, а при личните съществителни имена – често и за малка възраст. Обект на нашето изследване са преди всичко умалителните съществителни за лица и най-вече тези, назоваващи лица от мъжки род.

Насочили сме вниманието си именно към личните съществителни поради факта, че при тях може да се говори за семантика във връзка с категорията *род* (вж. Колева, 2019). Мотивира ни също интересът ни към стилистиката и към така наречената транспозиция, или, както предпочитаме да я наричаме, лексикално-граматична метафора. В друго свое изследване сме разгледали подробно това явление (вж. Колева, 2018), затова тук няма да се спираме подробно на него.

Известно е, че умалителността е широко разпространена в славянските езици. Налице са умалителни съществителни от трите рода и голямо разнообразие от суфикси, даващи богати експресивни възможности.

Л. Андрейчин изтъква, че при образуване на деминутиви съществителните от мъжки род най-често сменят рода си в среден, а съществителните от женски род по-рядко променят граматичния си род. Авторът отдава това на факта, че за носителите на българския език лексемите от мъжки род са свързани с грубост, суровост, а тези от женски род притежават естествена нежност в семантиката си (Андрейчин, 1944, с. 100).

Според Б. Кръстев умалителността е възникнала в пространството край детската люлка (Кръстев, 1976, с. 3). Изобщо, това явление често присъства в речта на възрастните към децата. Съществува както обективна, физическа умалителност, така и субективна, оценъчна. Както посочва В. Зидарова (2005), оценката може да е позитивна, свързана с гальовност, или негативна, иронична (*даскалче, докторче, адвокатче, професорче*)¹. Виждаме, че са посочени само лични съществителни за назоваване на професия или длъжност, заемана най-често от лице от мъжки пол.

Въпросът за корелацията между род и умалителност донякъде е засегнат в монографията на Б. Кръстев (1976). Авторът доказва с изобилие от примери, че най-малко умалителен е мъжкият род, следван от женския, а най-деминутивен е средният род. Това личи особено ясно при думите от един корен, които назовават мъжкото, женското и малкото животно, напр. *вълк – вълчица – вълче*. Естествено е мъжкото животно да е най-едро, женското да е по-дребно, а тяхната рожба да е с най-малки физически размери.

За обективна или субективна умалителност на даден изолиран суфикс трудно може да се говори – умалителността се оценява като стилистично неутрална или експресивна най-вече в контекста. Все пак се смята, че наставките *-ец* и *-ица* придават предимно гальовен оттенък (вж. Андрейчин, 1944, с. 99), напр. в Яворовите стихове: *Нямам братец, ни сестрица – /братец да ме хвали, а сестра да жали*. И въпреки че при суфиксите *-ец* и *-ица* се открива по-скоро положителна конотация, по принцип не се срещат примери за употреба на деминутиви като *народец* и *земица* (в смисъл на българския народ и родината ни), вероятно защото умалването на тези святи думи би ги принизило. Все пак открихме един пример за такава употреба в „Чардафон Велики“ на Захари Стоянов: *Защо аз, когато пишех моята „Вичензо и Анджелина“, не потърсих сюжети и канви в простата наша земица [...]*. Виждаме, че тук изразеното отношение далеч не е ласкателно, а е иронично.

Според В. Маровска суфиксът *-че* „след основи за одушевени обекти изразява и пейоративност“ (Маровска, 2007, с. 144). Тази забележка се нуждае от допълнение – посоченият суфикс всъщност носи такава семантика, когато с деминутивите се назовават възрастни лица. Когато с подобни умалителни се именуват деца, суфиксът изразява обективна, физическа умалителност и съответно е неутрален в стилистично отношение.

Както основателно отбелязва Ст. Стоянов, умалителните съществителни, образувани с наставката *-че* от лични съществителни имена, най-често имат „пренебрежителен или ироничен стилистичен оттенък, например: *даскалче, учителче, инженерче, агрономче, приятелче* и пр.“ (Стоянов, 1993, с. 187). Ние смятаме, че тези деминутиви, макар и да не е изключено да изразяват млада възраст, по-често говорят за незначителност, понякога за липса на професионални качества, за отсъствие на съответната етика и за други негативни черти на денотата си.

Интересен е фактът, че умалително съществително от среден род най-често се използва за назоваване на професия или длъжност, изпълнявана от мъж, напр. *Той е инженерче.*, и тази употреба е пейоративна. В същото време обаче рядко се използва съществително от среден род за именуване на професия или длъжност, заемана от жена, напр. *Тя е инженерче*. Като че ли сама по себе си лексемата от женски род *инженерка* носи търсената снизходителност и фамилиарност. Освен това в миналото жени рядко са били носители на съответните професии, звания или длъжности, което вероятно е спомогнало да не се образува деминутив за именуване на лице жена.

При назоваване на лица според тяхната професия, дейност, звание и така нататък е логично да се използват съществителни от мъжки род и съответстващите им лексеми от женски род. Обикновено тези професии, длъжности или дейности не се упражняват от деца, затова не съществува съответна лексема за среден род. При тази подгрупа съществителни, именуващи възрастни лица, опозицията е двучленна с маркиран член женски и немаркиран мъжки род. Когато съществува деминутив, образуван от подобно съществително, той е само формално корелативен на производната дума, а не образува същинска семантична опозиция с нея. Това умалително съществително не може да изразява обективна, физическа умалителност, а (в повечето случаи) носи субективна оценка, която по правило е отрицателна.

¹ Примерите са на В. Зидарова (2005).

На практика родовото противопоставяне е тричленно само при една група лични съществителни – тези, които по силата на своята семантика могат да назовават деца. Имаме предвид случаите, когато са налице съществителни за мъжки, женски и среден род от типа: *българин, българка, българче; гостенин, гостенка, гостенче* – съществителното от среден род назовава дете. Именно тогава имаме истинска семантична триада мъжки род, женски род, среден род. Но няма истинска родова триада при *учител – учителка – учителче*. Формалната и семантичната опозиция в случая не съвпадат. Докато формалната е традиционната тричленна опозиция, семантичното противопоставяне е двучленно.

При личните съществителни имена се наблюдава припокриване на семантиката на умалителните съществителни и средния род. И съществителните от среден род, умалителни или не, и деминутивите, независимо от рода си, могат да изразяват както обективна умалителност, така и субективна, способни са да носят оценъчно отношение, положително или отрицателно (по-подробно за семантиката на личните съществителни от среден род вж. Колева, 2017, с. 169 – 174). Според нас деминутивите за лица, независимо от рода си, на практика дублират значението на средния род, било то експресивно или неутрално. В прякото си значение съществителните от среден род назовават деца. Когато тези лексеми не назовават деца, те почти винаги са експресивни. Това ние доказахме със специално свое изследване, посветено на средния род (Колева, 2018). По принцип с едно емоционално обагено съществително от среден род, например *плямпало*, може да се назове и мъж, и жена, и дете (макар че рядко бихме употребили дума с подобна отрицателна конотация за назоваване на дете).

За интересуващите ни деминутиви от среден род, както и за увеличителните съществителни със суфикс *-ище*, пише накратко и Ст. Буров. Той отбелязва: „Може да се твърди, че при тях се неутрализира не само противопоставянето по признака „пол“, но и изобщо противопоставянето по „лице“ (със същите суфикси се образуват и съществителни за нелица с умалително и увеличително значение, като определящ рода е единствено формалният критерий“ (Буров, 2004, с. 187). Не можем да се съгласим със заключението на автора, тъй като същото се отнася за личните съществителни от женски род с наставка *-ка* – с нея се образуват също и нелични съществителни (срв. *писателка* и *писалка*). По-логично ни се струва твърдението на Б. Кръстев (1976), че на *-е* поначало завършват съществителни, назоваващи малки същества: *дете, агне, теле* и др. Постепенно *-е* се превръща в умалителен суфикс. От него са се образували суфикси като *-че* и *-ле*.

За да не бъдем голословни, решихме да ексцерпираме примери от социалната мрежа, с които да илюстрираме употребата и експресията, най-вече на умалителните съществителни за лица (особено образуванията със суфикса *-че*). Целта ни е също да проверим дали те се използват често в речта, както и дали с тях се назовават същества от женски пол. Примерите са от Facebook групата Plovdiv.

Направихме списък от лексеми, които да търсим – както в единствено, така и в множествено число. Сред тези съществителни бяха умалителни от названия на различни професии, длъжности, съществителни за партийна принадлежност и др. Установихме, че българите обичат да използват деминутиви (главно с отрицателна експресия) за назоваване на политически лица. Другите професии почти не са застъпени. Няколко пъти срещнахме умалителното *кметче*, напр. в следните коментари:

Кога нашето кметче ще проумее, че тирове в Пловдив работа нямат?

Аз пък искам да попитам това кметче... въпреки че някога гласувах за него...

Някак много завоевателски се изразяваш, кметче.

Лексемата депутатче беше открита в примера:

Сега си барем още две години депутатче, че после не се знае.

Срещат се и лексемите *журналистче/ журналистчета*:

Това журналистче... този соросоид и мъжка курва...

Засякохме примери за употребата на *момченце* и *приятелче*, които, използвани за възрастни лица, са силно експресивни:

Че той е първо приятелче на Бойко и той е от ГЕРБ.

Тръмп си е през цялото време чифутски олигарх и момченце на Родиилд.

От групата *Хумор, сатира и раздумки от България и света* ексцерпирахме само един характерен пример:

Ако не, ще изчакаме Гери-Никол да порасне, за да я направим нея министърче.

Тази употреба е любопитна с факта, че представлява единственият от нашите примери за назоваване на лице от женски пол с подобен деминутив от среден род. Но младата възраст на Гери-Никол ни дава основание да предположим, че в този случай става въпрос по-скоро за обективна умалителност.

Интересно ни беше да съпоставим по честота на употреба лексемите *човече* (съответно *човечета*) и *човечец*.

...ама жална ни майка това човече ако спечели във Варна и при думите, които е казал...

...от известно време ни пробутват малките човечета, отърквали се около големите лидери...

Чинията от Бузлуджа кацна да си прибере червените човечета на червената планета! Не питам клакьорите, заблудените и пръкналите се отскоро човечета.

Виждаме, че тази лексема се употребява предимно в множествено число. По-честа употреба засякохме на деминутива *човечец*, напр.

Пловдивчани и жители на околните населени места, запознайте се с поредния нагъл човечец, който без да му мигне окоето се плюсна на паркинг място, предназначено за инвалиди.

Политиците трябва да почувстват проблемите на обикновения човечец, който едвам свързва двата края...

Пределно ясно се вижда, че тоя човечец е с умствени проблеми...

Както и онзи клет човечец, който уж се опита да убие Доган...

Чудо е, че невинния човечец се отърва невредим...

При сравнението на примерите с двата деминутива *човече* и *човечец* се вижда, че вторият се среща по-често. Като цяло в семантиката на *човечец* преобладава отношение на съжаление, но в същото време конотацията на този деминутив може да се определи единствено в контекста. Според нас, що се отнася до личните съществителни, *човечец* е най-употребяваното умалително със суфикс *-ец* в разговорната реч. Останалите лични умалителни с наставка *-ец* се срещат по-често в художествения стил. В единствено число лексемата *човечец* сякаш измества *човече*. Понататък обаче ще посочим пример на силно негативна употреба именно на съществителното *човече*.

Аз съм българче: Обичам да ми е евтино, да не плащам данъци, да крада...

Сред малкото примери за употреба на деминутиви, назоваващи професии, несвързани пряко с политиката, са *адвокатчета*, *репортерчета* и *полицайче*:

Заради такива адвокатчета и пиари сме на тоя хал.

Репортерчета гадни!!! Спрете да пишете статии без актуални снимки и информация!

А защо това полицайче най-вляво показва среден пръст?

Като че ли се налага изводът, че в социалните мрежи се използват главно умалителни на лексеми, свързани с политиката. Те се употребяват изключително с отрицателна експресия, не установихме случаи на галовно-ласкателна употреба. В социалните мрежи обаче комуникацията е писмена. Предполагаме, че в устната разговорна реч разглежданите от нас деминутиви ще се употребяват по-често, като се умаляват и названия на други професии.

С оглед на пълнотата на изложението, решихме да проверим хипотезата си. За тази цел работихме с корпуса от разговори в семейна среда, събран от Кр. Алексова. На първо място по честотност там са лексеми с обективно умалително значение като *легълце*, *полянки*, *сепаренце*, *дворче*, *шишенце*, *торбичка*, *островчета*, *кръчме* (смятано за не книжовно), *кабърче*, *кламерче*, *игличка*, *карфичка*, *чашка*, *кръчмичка*, *мрежичка* и др.

Деминутиви се употребяват често в комуникацията с деца: *сладуранче*, *бебче*, *ръчички*, *сокче*, *водичка*, *кученце*, *бисквитки*, *бебчо*, *душичка*, *костюмче*, *блузка*, *внуче* и др. Интересно е, че на трето място по честотност на употреба в речника на българина като че ли се нареждат умалителни лексеми, свързани с ядене и пиене, като *ракийка*, *салатка*, *коняче*, *морковче*, *картофче*, *доматки*, *бисквитка*, *кафенце*, *хлебчета*, *мекички*, *масълце*, *медец*, *марулки* и др.

Срещат се лексикализирани деминутиви, т. е. такива, които означават нови понятия, напр. *сламка*, *крушка*, *палатка*, *плочка*, *вилница*, *книжка* (студентска и спестовна) и др.

Открихме и деминутиви от по-абстрактни съществителни, които не притежават обективно умалително значение, напр. *връзчици* (в смисъл, че някой има връзки някъде),

купонче, табличка (отнася се за играта табла), *картинка* (в словосъчетанието *жалка картинка*), *думица* и др.

Използвани са и изключително много деминутиви на собствени лични имена, които обаче остават извън обсега на нашето внимание.

За целта на това изследване обаче ще се спрем по-подробно на деминутивите, използвани за назоваване на възрастни лица.

Още в началото (1.1 Извадка № 2) откриваме два интересни примера:

Софийският университет е много дребно такова бедно робче – деминутивът *робче*, образуван от личното съществително *роб*, е нетипично употребен за назоваване на неодушевен обект.

1.1 Извадка № 5:

Значи следва още другарчето.

Има примери за употреба на деминутиви от женски или среден род за назоваване на лица жени, които само ще маркираме: *майчицата, душица, бабичка, бабче, женица* и др. Отбелязваме такива лексеми само ако са свързани с по-силна експресия.

Натъкваме се на много цветущи примери в един диалог, който на практика представлява семеен скандал (2.2 Извадка №1). Мъжът казва на жена си:

...мръсното човече [...] животничкото...

И по-нататък: *Това животничко защо го държи Господ да живее аз не мога да разбера.*

В тези примери интерес представлява на първо място деминутивът *животничко*, който не сме срещали никъде (вероятно е оказионализъм). Типичният деминутив е *животинче*, но това съществително очевидно е твърде мило, за да обслужи интенцията на информатора. Той може да използва с пейоративно значение съществителното *животно*, но явно търси по-силна експресия. Поради нетипичността си употребената от него лексема е още по-въздействаща.

Другото умалително съществително, което информаторът използва, е *човече*. Ние вече разгледахме този деминутив в съпоставка с умалителното *човечец*. Изглежда, че когато българинът иска да обиди, да уязви някого, по-скоро ще използва лексемата *човече*.

Масата не се вдигаше оттук щото аз ергенче (2.3 Извадка №1).

- *Ето го седмака... Седмака...*
- *Седмаче, да.*

Той познава крокодилите, като приятелчета (2.10 Извадка №1) (Става ясно, че лицето познава кои са опасните крокодили).

Ася беше тухче (3.2 Извадка №2).

Ние сме си тарикатчета някакви такива... (3.3 Извадка №4).

Специален интерес заслужава разговорът, в който мъжът и жената говорят с особено умиление за кучето – разкрито е, че нежни чувства у нас събуждат не само децата, а често и животните. Информаторите разговарят с кучето си буквално като с бебе, диалогът изобилства и от умалителни имена, напр. *То ми е на чичо сладкото кученце... сладко момиченце. Дай ми ръчичка сега. Дай ми лапичка* (4.2 Извадка №3).

Ела тука, майсторче! (4.5 Извадка №2) – репликата е отправена към малко дете.

От интересуващите ни лични деминутиви със суфикс *-че* само един е използван за назоваване на лице от женски пол, а именно – умалителното *човече*. Към него можем да добавим умалителното *министърче* от предишната група примери, но както изтъкнахме, тази употреба може да се смята за случай на обективна умалителност. Получените резултати ни дават основание да заключим, че въпросните лични съществителни наистина се използват главно за назоваване на лица от мъжки пол.

По това, че назовават главно лица мъже, разглежданите от нас деминутиви се различават от съществителните от среден род, специализирани за именуване на възрастни лица. Последните умалителни могат да назовават и мъже, и жени, и деца, напр. *Той/ тя/ това дете е голямо мрънкало*. Засега оставяме открит въпроса за мястото и ролята на аугментативите.

Като цяло можем да обобщим, че нашите очаквания за наличието на повече деминутиви за професии в устната реч не се оправдаха. На практика открихме само една такава лексема – *майсторче*, но в нетипична употреба – с нея е назовано дете. Любопитно ни изглежда почти

пълното отсъствие на такива деминутиви. Смятаме обаче, че илюстрирахме достатъчно добре експресивната употреба и нюансите, които носят умалителните съществителни.

В това изследване показахме, че съществува сложно преплитане между семантиката на рода и умалителността и препокриване на значенията на умалителността и средния род. Стигнахме до извода, че при лични съществителни, които не назовават млади същества, деминутивът е част от родовото противопоставяне само формално, но не и семантично.

В заключение бихме искали да подчертаем, че наблюдаваното от нас сложно преплитане между семантиката на рода и умалителността и дублирането на значенията на деминутивността и средния род се нуждае от по-задълбочено проучване.

БИБЛИОГРАФИЯ:

- Алексова, Кр. (1994)** Корпус от разговорен български език, събран от Красимира Алексова, последно посещение: 22 януари, 2020. Наличен на: <<http://folk.uio.no/kjetilrh/bulg/Aleksova/>> (Aleksova, K. Korpus ot razgovoren balgarski ezik, sabran ot Krasimira Aleksova, updated 22 January 2020. Available at: <<http://folk.uio.no/kjetilrh/bulg/Aleksova/>>)
- Андрейчин, Л. (1944)** Основна българска граматика. София: Хемус, 560 с. (Andreichin, L. Osnovna balgarska gramatika. Sofia: Hemus, 560 s.)
- Буров, Ст. (2004)** Познанието в езика на българите. Граматично изследване на концептуалната категоризация на предметността. Велико Търново: „Фабер“ (Burov, St. Poznaniето v ezika na balgarite. Gramatichno izsledvane na kontseptualnata kategorizatsiya na predmetnostta. Veliko Tarnovo: Faber).
- Зидарова, В. (2005)** Лексикализация на деминутиви в съвременния български книжовен език. –В: *LITTERA SCRIPTA MANET, Сборник в чест на проф. Василка Радева*, София: УИ Св. Кл. Охридски, с. 601 – 609. (Zidarova, V. Leksikalizatsiya na deminutivi v savremenniya balgarski knizhoven ezik. –V: LITTERA SCRIPTA MANET (Sbornik v chest na prof. Vasilka Radeva), Sofia: UI Sv. Kl. Ohridski, s. 601 – 609).
- Колева, Р. (2017)** Относно формалната и семантична немаркираност при категорията род в българския книжовен език. – В: *Българистични четения (Международна научна конференция, Сегед, Унгария)*, Szeged: JATEPress, с. 169 – 174 (Koleva, R. Otnosno formalnata i semantichna nemarkiranost pri kategoriyata rod v balgarskiya knizhoven ezik. –V: Balgaristichni cheteniya – Seged, Mezhdunarodna nauchna konferentsiya, Seged, Ungaria, Szeged: JATEPress, s. 169 – 174).
- Колева, Р. (2018)** „Лексикално-граматичната метафора“ и лексемите от среден род в българския език. В: *Словото – идеи, идеали, утопии. Сборник с доклади от Деветнадесетата национална конференция за студенти и докторанти*. Пловдив: УИ Паисий Хилендарски, с. 40 – 47 (Koleva, R. “Leksikalno-gramatichnata metafora” i leksemite ot sreden rod v balgarskiya ezik. –V: *Slovoto – idei, ideali, utopii. Sbornik s dokladi ot Devetnadesetata natsionalna konferentsiya za studenti i doktoranti*. Plovdiv: UI Paisii Hilendarski, s. 40 – 47).
- Колева, Р. (2019)** Има ли родът семантика? (Наблюдения върху категорията род на съществителните имена в българския език). – В: *Verba iuvenium. Словото на младите. Годишник на Националната научна конференция за студенти и докторанти*. Пловдив: УИ Паисий Хилендарски, с. 85 – 95 (Koleva, R. Ima li rodat semantika? (Nablyudeniya varhu kategoriyata rod na sashtestvitelnite imena v balgarskiya ezik). –V: *Verba iuvenium. Slovoto na mladite. Godishnik na Natsionalnata nauchna konferentsiya za studenti i doktoranti*. Plovdiv: UI Paisii Hilendarski, s. 85 – 95).
- Кръстев, Б. (1976)** Умалителността в българския език. София: Народна просвета, 94 с. (Krstev, B. Umalitelnostta v balgarskiya ezik. Sofia: Narodna prosveta, 94 s.).
- Маровска, В. (2007)** Стилистика на българския език. II издание. Пловдив: КОТА Принт ООД. (Marovska, V. Stilistika na balgarskiya ezik. II izdanie. Plovdiv: KOTA Print OOD).

- Стоянов, З. (1991)** Чардафон Велики. София: КФ Юнион трейд корпорейшън, с. 299. (*Stoyanov, Zahari. Chardafon Veliki. Sofia: KF Yunion treid korporeishan, s. 299.*)
- Стоянов, Ст. (1993)** Граматика на българския книжовен език. София: УИ Св. Кл. Охридски. (*Stoyanov, St. Gramatika na balgarskiya knizhoven ezik. Sofia: UI Sv. Kl. Ohridski.*)
- Чизмаров, Д. (1978)** Стилистични особености на съществителното име в българския книжовен език. София: Народна просвета. (*Chizmarov, D. Stilistichni osobenosti na sashtestvitelnoto ime v balgarskiya knizhoven ezik. Sofia: Narodna prosveta.*)